

Etik, lagar och sociologi

Ethics, Laws and Sociology

5 hp

Programkurs

8GVA10

Gäller från: 2022 HT

Fastställd av	Huvudområde	
Ordförande i Utbildningsnämnden för grund- och avancerad nivå	Genetisk vägledning	
Fastställandedatum	Utbildningsnivå	Fördjupningsnivå
2020-11-10	Avancerad nivå	A1X
Reviderad av	Utbildningsområde	
Ordförande i Utbildningsnämnden för grund- och avancerad nivå	Vårdområdet	
Revideringsdatum	Ämnesgrupp	
2021-04-26; 2021-11-25	Övriga tvärvetenskapliga studier	
Gavs första gången	Gavs sista gången	
HT 2021		
Institution	Ersätts av	
Institutionen för hälsa, medicin och vård		

Särskild information

Kursen genomförs i huvudsak som distanskurs men med schemalagda moment. Vissa campusförlagda moment kan förekomma.

Kursen ges för

- Masterprogrammet i genetisk vägledning

Förkunskapskrav

- Kandidatexamen 180 hp i relevant huvudområde, tex
  - Arbetsterapi
  - Fysioterapi
  - Biologi
  - Biomedicinsk laborietvetenskap
  - Bioteknik
  - Kemisk biologi
  - Kognitionsvetenskap
  - Logopedi
  - Medicinsk biologi
  - Omvårdnadsvetenskap
  - Psykologi
  - Socialt arbeteeller kandidatexamen i annat huvudområde relevant för studier inom genetisk vägledning
- Godkänd svenska och engelska motsvarande grundläggande behörighet på grundnivå

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- Definiera och förklara de medicinsk-etiska principerna och identifiera etiska dilemman som kan uppstå i hälso- och sjukvården,
- redogöra för innebörden av informerat samtycke, och hur ett sådant bör formuleras, och inhämtas inom genetisk vägledning,
- redogöra för de mänskliga rättigheterna (inklusive fostrets) enligt FN:s deklaration,
- redogöra för svensk lagstiftning och regelverk tillämplig för ämnesområdet genetik i Sverige,
- beskriva och förklara begreppet kulturell kompetens,
- beskriva och förklara innebörden av ett icke-direktivt förhållningssätt vid genetisk vägledning,
- identifiera inverkan av genetisk och ärftlig sjukdom och/eller funktionsnedsättning på individen, familjen och samhället och
- ge exempel på försäkrings-, anställnings- och diskriminerings-problematik relaterade till genetiska tillstånd.

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- Använda olika typer av kunskapskällor samt motivera varför dessa används,
- tillämpa arbete i enlighet med gällande lagstiftning i Sverige,
- tillämpa ett reflekterande arbetssätt,
- visa förmåga att identifiera sitt behov av kompetensutveckling och tillgodose detta behov och
- reflektera över individens psykologiska behov av stöd vid svåra etiska beslut.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

- Identifiera och reflektera över egna och andras värderingar och människosyn samt dess konsekvenser inom hälso- och sjukvården.

Kursinnehåll

Kursen ger kunskap om sjukvården och samhällets roll i förhållande till genetiken, vilka regelverk och medicinsk-etiska principer och dilemman som påverkar möjligheterna och begränsningarna i användning av genteknik, samt synen på ärftlighet och ärftliga sjukdomar i samhället. Mer specifikt ingår:

- Orientering i hälso- och sjukvårdens och samhällets uppbyggnad i Sverige och förhållandet till medicinsk genetik
- Medicinsk etik, och tillämpningen av detta inom genetisk testning och vägledning.
- Lagar och riktlinjer som styr tillämpningen av klinisk genetik i Sverige.
- Vikten av frivillighet och informerat samtycke vid genetisk testning och utredning.
- Vikten av icke-direktiv vägledning och att respektera individen och dennes beslut.

Undervisnings- och arbetsformer

Inom Medicinska fakulteten utgör det studentcentrerade och problembaserade lärandet grunden i undervisningen. Studenten tar ett eget ansvar för sitt lärande genom ett aktivt och bearbetande förhållningssätt till lärandeuppgifterna. Arbetsformerna utmanar studenterna att självständigt formulera frågor för lärande, att söka kunskap och att i dialog med andra bedöma och utvärdera uppnådd kunskap. Studenter arbetar tillsammans i grupper utifrån verklighetsanknutna situationer för att utveckla det egna lärandet, bidra till medstudenters lärande och för att träna samarbete. Lärarens roll är att stödja studenter i detta arbetssätt. Arbetsformer i denna kurs är basgrupp, seminarier, studieuppgifter och föreläsningar.

Examination

Kursen examineras i form av individuella inlämningsuppgifter och skriftlig, individuell hemtentamen. Dessutom krävs aktivt deltagande i obligatoriska moment för godkänt på kursen. Obligatoriska moment i denna kurs är basgruppsarbete och seminarier, och bedömning av dessa sker kontinuerligt.

Examinationsformerna inlämningsuppgifter och skriftlig, individuell hemtentamen får genomföras ett obegränsat antal gånger, av de studenter som inte uppnått godkänt resultat.

Om det finns särskilda skäl, och om det med hänsyn till det obligatoriska momentets karaktär är möjligt, får examinator besluta att ersätta det obligatoriska momentet med en annan likvärdig uppgift.

Anmälan till examination/tentamen

Inför varje kurs anges hur anmälan till examination skall gå till.

Omexamination

Datum för omexamination meddelas normalt senast vid det ordinarie provtillfället, härvid gäller att omfattningen skall vara densamma som vid ordinarie examination.

Examination för studenter med funktionsnedsättning

Om LiU:s koordinator för studenter med funktionsnedsättning har beviljat en student rätt till anpassad examination vid salstentamen har studenten rätt till det.

Om koordinatören har gett studenten en rekommendation om anpassad examination eller alternativ examinationsform, får examinator besluta om detta om examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Examinator får också besluta om anpassad examination eller alternativ examinationsform om examinator bedömer att det finns synnerliga skäl och examinator bedömer det möjligt utifrån kursens mål.

Byte av examinator

Student som underkänts två gånger vid examination på kursen eller del av kursen har efter begäran rätt att få annan examinator vid förnyat examinationstillfälle, om inte särskilda skäl talar mot det.

Betygsskala

Tvågradig skala, U, G

Kurslitteratur

Litteraturlista fastställs senast två månader före kursstart av programutskottet för Masterprogrammet i Genetisk vägledning. Obligatorisk kurslitteratur finns ej.

Övrig information

Planering och genomförande av kursen skall utgå från kursplanens formuleringar. Den kursvärdering som skall ingå i varje kurs skall därför behandla frågan om hur kursen överensstämmer med kursplanen. Kursansvarig lärare sammanställer analys av kursvärdering och ger förslag till utveckling av kursen. Analys och förslag återkopplas till studenterna, programansvarig/studierektor och vid behov till nämnden för utbildning på grund- och avancerad nivå om det rör generell utveckling och förbättring.

Kursen bedrivs på sådant sätt att kunskaper om kön, könsidentitet/uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder uppmärksammas, synliggörs och kommuniceras i utbildningen.

Om kursen upphör att ges eller genomgår större förändring erbjuds normalt examination enligt denna kursplan, vid totalt tre tillfällen inom/ i anslutning till de två terminer som följer, varav ett i nära anslutning till det första examinationstillfället.

Om det finns synnerliga skäl får rektor i särskilt beslut ange förutsättningarna för, och delegera rätten att besluta om, tillfälliga avsteg från denna kursplan.